

ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ (การบริหารรัฐกิจ)

1. ทฤษฎีดั้งเดิม (1887-1950)

**2. ทฤษฎีท้าทาย (1950-1960) หลัง
สงครามโลกครั้งที่ 2**

**3. ทฤษฎี รัฐประศาสนศาสตร์
สมัยใหม่ 1960-1970**

**4. ระบบทฤษฎี รัฐประศาสน
ศาสตร์สมัยปัจจุบัน 1970-ปัจจุบัน**

1.ทฤษฎีดั้งเดิม (1887-1950)

นักคิด/แนวคิดสำคัญ	เนื้อหาสาระละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ
Woodrow Wilson	บทความ The Study of Administration การบริหารแยกการเมือง
Frank J. Good now	หนังสือ Politics and Administration การเมืองและการบริหาร -หน้าที่ทางการเมือง } -หน้าที่ทางการบริหาร } <div data-bbox="1267 448 1881 601" style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">แยกการบริหารกับการเมืองออกจากกัน เป็นสองส่วน แยกจากกัน โดยเด็ดขาด</div>
Leonard D White	หนังสือ Introduction to the study of Public Administration เป็นตำราเล่มแรกของ รัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีหลักการคือ - การเมืองไม่ควรแทรกแซงการบริหาร - ศึกษาการบริหารและการจัดการ ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ - การบริหารเป็นข้อเท็จจริง การเมืองเป็นเรื่องค่านิยม
Max weber ทฤษฎีระบบการราชการ (Bureaucracy) <u>องค์ประกอบ 3ประการ</u> - องค์ประกอบอำนาจความสามารถของบุคคล - องค์ประกอบของระบบราชการ - องค์ประกอบความพิเศษของระบบราชการ	<u>1. องค์ประกอบความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคลอื่น</u> - รูปแบบการใช้อำนาจเฉพาะตัว (Charismatic Domination) - รูปแบบการใช้อำนาจแบบประเพณีนิยม (Traditional Domination) - รูปแบบการใช้อำนาจตามกฎหมาย (Legal Domination)

1. ทฤษฎีดั้งเดิม (1887-1950)

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ

เนื้อหารายละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ

Max weber ทฤษฎีระบบการราชการ (Bureaucracy)

องค์ประกอบ 3 ประการ

- องค์ประกอบอำนาจความสามารถของบุคคล
- องค์ประกอบของระบบราชการ
- องค์ประกอบความพิเศษของระบบราชการ

1. องค์ประกอบความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคลอื่น

- รูปแบบการใช้อำนาจเฉพาะตัว(Charismatic Domination)
- รูปแบบการใช้อำนาจแบบประเพณีนิยม(Traditional Domination)
- รูปแบบการใช้อำนาจตามกฎหมาย (Legal Domination)

2. องค์ประกอบของระบบราชการ

- หลักลำดับชั้นของสายบังคับบัญชา
- อำนาจของสมาชิกองค์กร ตำแหน่งที่ดำรงอยู่
- การทำงานระบบราชการถูกกำหนดโดยกรอบระเบียบ
- ข้าราชการวางตัวเป็นกลาง
- การรับราชการถือว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง
- ระบบราชการมีลักษณะคงทนถาวร
- ระบบการจูงใจกำหนดอัตราเงินเดือนแน่นอน
- ใช้เหตุผลตัดสินปัญหา
- การบริหารงานบุคคลอาศัยหลักคุณวุฒิ
- ระบบความสัมพันธ์บุคคลในราชการอย่างเป็นทางการ

3. ความพิเศษของระบบราชการ (เหนือกว่าระบบอื่น)

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ	เนื้อหารายละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ
<p>Fredirick W Taylor <u>ทฤษฎีวิทยาศาสตร์การ จัดการ (Scientific Management) 4 หลักการ</u> บิดาของทฤษฎีการจัดการแบบวิทยาศาสตร์</p>	<p>เขียนหนังสือ Scientific Management บทความ The principle of Scientific Management</p> <p><u>1. หลักวิทยาศาสตร์สำหรับทำงานเป็นขั้นตอนต่างๆ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ความชำนาญเฉพาะด้าน Specialization - วิธีการทำงานที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียว One Best way - ระบบการจูงใจโดยใช้มาตรฐานของงาน Incentive Wage System - การศึกษาระยะเวลาและการเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงาน Time And Motion Study - ระบบการจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายชิ้น Piece Rate System <p><u>2. คัดเลือกคนตามกฎเกณฑ์วิทยาศาสตร์ให้เหมาะกับงาน</u></p> <p><u>3. พัฒนาคงงานโดยการสอน ให้คนงานทำงานถูกต้องตามหลัก วิทยาศาสตร์การจัดการ</u></p> <p><u>4. สร้างบรรยากาศการร่วมมือในการทำงานอย่างมิตรระหว่างฝ่าย จัดการและฝ่ายคนงาน</u></p>
<p>Mary parker Follet <u>หลักการบริหาร (Principle of Administration)</u></p>	<p>ใช้หลักวิทยาศาสตร์มาใช้เสนอให้เห็นข้อดีของการขัดแย้ง , มนุษย์ไม่ชอบคำสั่ง , คนสั่งต้องมีศิลปะ , องค์การเป็นเรื่องของฝ่ายบริหาร&คนงาน , หลักการบริหารต้องให้ความสำคัญกับการประสานงาน</p>

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ

เนื้อหารายละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ

Henri Fayol ทฤษฎีหลักการบริหาร 14 ประการ

1. การแบ่งงานกันทำ (Division of work)
2. อำนาจโดยชอบธรรม
3. วินัย (Disciplinary)
4. เอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command)
5. เอกภาพของคำสั่ง (Unity of Direction)
6. ผลลัพธ์ประ โยชน์ส่วนรวมมาก่อนผลประ โยชน์ส่วนตัว
7. การให้รางวัลตอบแทน
8. การรวมอำนาจ (Centralization)
9. ลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชา (Scalar Chain)
10. คำสั่ง (Order)
11. ความเสมอภาค (Equality)
12. ความมั่นคงของพนักงาน
13. ความคิดริเริ่ม
14. ความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในองค์กร (Esprit De Corps)

2. ทฤษฎีท้าทาย (1950-1960) หลังสงครามโลกครั้งที่ 2

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ

เนื้อหารายละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ

1. การบริหาร คือ การเมือง

Fritz Morstein marx

Paul Henson Appleby

- บทความ Element of Public Administration “การบริหารที่ปลดจากค่านิยมนั้นแท้จริงแล้วเป็นการเมืองบรรจุไว้ด้วยค่านิยม”
- บทความ “อำนาจ 3 ฝ่าย นิติบัญญัติ ตุลาการ และบริหาร แยกออกจากกันไม่ได้เด็ดขาด”

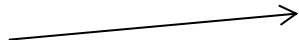
2. ระบบราชการแบบไม่เป็นทางการ

Robert Michels

Robert Marton

Alvin N. Gouldner

- บทความกฎเหล็กแห่งคณาธิปไตย “ระบบประชาธิปไตยในตอนแรกไปสู่ระบบการปกครองแบบเผด็จการในตอนหลัง” Political Parties = Iron Law of the Oligarchy
- บทความ “กฎระเบียบต่าง ๆ เป็นเป้าหมายขององค์กร ”
- บทความ “บทบาทขององค์กรแบบไม่เป็นทางการภายในระบบราชการ เบี่ยงเบนและทับซ้อนระบบราชการแบบเป็นทางการอีกครั้ง”
patterns of Industrial Bureaucracy

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ	เนื้อหารายละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ
<p>3.มนุษย์สัมพันธ์ (Human relation)</p> <p>Elton Mayo ทำการทดลอง Hawthorne Study ศึกษา คนงานประจำโรงงานไฟฟ้า ชื่อ Western Electric company บทสรุปคือ </p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัจจัยทางปทัสถาน เป็นตัวกำหนดปริมาณผลผลิต 2. พฤติกรรมคนงานถูกกำหนดโดยรางวัลและบทลงโทษ 3. พฤติกรรมคนงาน กำหนดโดยความสัมพันธ์ภายในกลุ่มอย่างมาก 4. ผู้นำกลุ่มแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ไม่เหมือนกัน 5. สนับสนุนการวิจัยแบบผู้นำ
<p>Abraham H. Maslow</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p>ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ ของมนุษย์ 5 ประการ Hierarchy of needs</p> </div>	<p>1 มนุษย์มีความต้องการหลายอย่าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการทางกายภาพ (Physical /Basic Needs) - ความต้องการด้านความปลอดภัย (security / Safety Needs) - ความต้องการที่จะผูกพันทางสังคม (Social / Love needs) - ความต้องการฐานะเด่นได้รับการยกย่อง (Esteem Needs) - ความต้องการที่ตระหนักความจริงในตน (Self Actualization) <p>2. Maslow “ถ้ามนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมี ความต้องการในลำดับถัดไป”</p> <p>3. ความต้องการของมนุษย์ องค์กรที่ดีที่สุดคือองค์กรที่สร้างคน ให้เป็นที่ยอมรับตนเองและคนอื่น</p>

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ	เนื้อหาสาระละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ
Fedric Herzberg <u>ทฤษฎีปัจจัยจูงใจ (Motivator – Hygiene Theory)</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัจจัย<u>สุขวิทยา</u> คือ <u>กระตุ้นให้ทำงาน</u> 2. ปัจจัยทาง<u>สุขวิทยา</u> <u>นโยบายและการบริหารของบริษัท และสภาพในการทำงานโดยทั่ว ๆ ไป (ไม่สามารถสร้างความพอใจได้)</u> 3. ปัจจัยจูงใจ <u>ได้รับความสำเร็จในงาน มีโอกาสก้าวหน้า การยอมรับ</u>
Douglas Mc. Gregor <u>ทฤษฎีแบบมนุษย์สัมพันธ์ (Theory X Theory Y)</u>	หนังสือ The Human Side of Enterprise <u>Theory X มองคนในแง่ไม่ดี</u> <u>Theory Y มองคนในแง่ดี</u>
<u>4.ศาสตร์การบริหาร</u> Chester Barnard <u>ทฤษฎีระบบองค์การบริหาร</u>	หนังสือ The function of the Executive <ul style="list-style-type: none"> - องค์การเกิดจากคนร่วมมือกันทำงาน - เขาคนมาร่วมมือกันต้องมีการจัดระบบ - องค์การอยู่ได้ ถ้าคนร่วมมือกัน ทำงานได้สำเร็จ - องค์การอยู่ได้ ขึ้นกับความสามารถของฝ่ายบริหาร(Executive) - ฝ่ายบริหารมีหน้าที่ตัดสินใจ ในกรอบของศีลธรรม
Herbert A. Simon <u>บิดาทฤษฎีการตัดสินใจ</u> <u>ทฤษฎีการตัดสินใจในองค์กร</u> <u>ตามแนวคิด Simon</u>	หนังสือ Administrative Behavior <ul style="list-style-type: none"> - การตัดสินใจเป็นเรื่องของเป้าหมายขององค์กร - ลำดับขั้น Hierarchy of Decisions ผู้ที่อยู่สูงกว่าจะกำหนดเป้าหมายการทำงาน - คุณลักษณะภายในองค์กร Equilibrium

3.ทฤษฎี รัฐประศาสนศาสตร์ สมัยใหม่ 1960-1970

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ

เนื้อหารายละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ

Luther H. Gulick and Lyndall Urwick

หลักการบริหาร “POSDCoRB”

หนังสือ Papers on the Science of Administration

- Planning การวางแผน
- Organization การจัดองค์การ
- Directing การอำนวยความสะดวก
- Staffing การสรรหาบุคคล
- Coordinating การประสานงาน
- Reporting การรายงาน
- Budgeting การงบประมาณ

Henri Fayol

หลักการบริหารจัดการ 5 ประการ (POCCC)

- การวางแผน (Planning)
- การจัดองค์การ (Organizing)
- การบังคับบัญชาหรือการสั่งการ (Commanding)
- การประสานงาน (Coordinating)
- การควบคุม (Controlling)

4. ระบบทฤษฎี รัฐประศาสนศาสตร์ สมัยปัจจุบัน 1970-ปัจจุบัน

นักคิด/แนวคิดทฤษฎีสำคัญ	เนื้อหารายละเอียดทฤษฎี/บทความ/หนังสือ
<p>Thomas R Dye</p> <p><u>ทฤษฎีรูปแบบการกำหนดนโยบาย 7ประการ</u></p>	<p>หนังสือ Understanding Public Policy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบผู้นำ Elite Model 2. รูปแบบกลุ่ม Group Model 3. รูปแบบสถาบัน Institutional Model 4. รูปแบบระบบ System Model 5. รูปแบบกระบวนการ Process model 6. รูปแบบมีเหตุผล Rational Model 7. รูปแบบค่อยเป็นค่อยไป Incremental Model
<p>Ira Sharkansky</p> <p><u>ทฤษฎีจำแนกนโยบายของรัฐออกเป็น3ประการ</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชั้นกำหนดนโยบายของรัฐ Public Policy 2. ชั้นผลิตของนโยบาย Policy Output 3. ชั้นผลกระทบของนโยบาย Policy Impact
<p><u>การจัดองค์การสมัยใหม่ Modern Organization</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. องค์การชั่วคราว Temporary Organization 2. องค์การตามสถานการณ์ Contingency Organization 3. องค์การแบบประชาธิปไตย Democratic Organization